

Sygn. akt III CSK 322/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z powództwa R. S.
przeciwko G. W.
o zachowek,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 16 stycznia 2015 r., sygn. akt II Ca 1402/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie obciąża pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego i przyznaje adw. W. C. (Kancelaria Adwokacka w K.) od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset zł) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 stycznia 2015 r. – w sprawie o zachówek – Sąd Okręgowy w Kielcach zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Starachowicach z dnia 23 września 2014 r., uchylając tylko jeden z jego punktów dotyczących kosztów sądowych i oddalając apelację w pozostałej części

Pozwana wniosła skargę kasacyjną, wskazując na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, dotyczącego wpływu zasad współżycia społecznego na roszczenie o zachówek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 5 k.c. może mieć zastosowanie jedynie wyjątkowo, gdy w okolicznościach konkretnego stanu faktycznego, przy uwzględnieniu treści konkretnej normy prawnej, można stwierdzić, że korzystanie przez osobę zainteresowaną z przysługującego jej prawa podmiotowego pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Stosowanie klauzul generalnych, a zwłaszcza art. 5 k.c., stanowi domenę sądów *meriti*; sąd rozpoznający sprawę, oceniając zasadność roszczenia, ocenia też, czy korzystanie z niego przez powoda nie narusza zasady współżycia społecznego.

Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym ma ograniczone możliwości w tym zakresie; mógłby zakwestionować oceny Sądów *meriti* tylko wtedy, gdyby były rażąco błędne i krzywdzące. W tej sprawie tak nie jest, zwłaszcza że sama instytucja zachowku jest wyrazem stosowania zasad współżycia społecznego wobec spadkobierców ustawowych pominiętych w testamencie. Przedstawione przez skarżącą „zagadnienie prawne” nie występuje, zatem należało orzec, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), odstępując od obciążania pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego (art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.).